

Đại dịch Covid-19 như cơn sóng thần khiến ngành du lịch lâm vào tình trạng khủng hoảng với những thiệt hại chưa từng có trong lịch sử (năm 2020, thiệt hại từ 1,17 đến 2,22 nghìn tỷ USD). Mặc dù được đánh giá là khá thành công khi 3 lần khống chế được dịch bệnh, nhưng không vì thế mà du lịch Việt Nam thoát khỏi tình cảnh ảm đạm. Tuy nhiên, chiến dịch vaccine Covid-19 đang được triển khai rộng rãi, hứa hẹn sẽ mở ra một viễn cảnh cho ngành du lịch Việt Nam và thế giới bắt đầu từ năm 2021. Vậy đâu là giải pháp cho sự phục hồi của ngành du lịch Việt Nam?

Giải pháp phục hồi cho du lịch Việt Nam 2021

► ThS **Trương Ngọc Chân** - Đại học Kinh tế kỹ thuật công nghiệp

Tác động của Covid-19 đến du lịch Việt Nam

Ngành du lịch là một trong những ngành nghề bị thiệt hại nặng nề nhất do tác động của đại dịch Covid-19. Theo Tổng cục Thống kê, khách quốc tế đến Việt Nam trong tháng 3/2020 đạt 449,9 nghìn lượt người, giảm 63,8% so với tháng trước. Trong đó, khách đến bằng đường hàng không giảm 62,3%; bằng đường bộ giảm 65,9%; bằng đường biển giảm 83,6%. Tính chung quý I/2020, khách quốc tế đến Việt Nam đạt 3.686,8 nghìn lượt người, giảm 18,1% so với cùng kỳ năm 2019. Không chỉ tác động trực tiếp lên số lượng khách du lịch, Covid-19 còn tác động đến các cơ sở lưu trú khi công suất hoạt động trong giai đoạn này chỉ đạt 20 - 30% so với cùng kỳ

năm 2019. Diễn biến này đã khiến doanh thu du lịch lũy hành quý I/2020 đạt 7,8 nghìn tỷ đồng, chiếm 0,6% tổng mức và giảm 27,8% so với cùng kỳ năm 2019. Lý do là bởi nhiều địa điểm tham quan du lịch phải ngừng hoạt động, một lượng lớn khách du lịch trong nước và quốc tế đã hủy tour do lo ngại dịch bệnh. Hàng không là ngành chịu ảnh hưởng rõ rệt nhất, bởi dịch Covid-19, khi các hãng phải tạm dừng khai thác các đường bay quốc tế, nên vận tải hàng không trong quý I/2020 giảm 9,5%.

Chưa kịp hồi phục sau cơn sóng thần Covid-19 lần thứ nhất, đến tháng 7/2020, Việt Nam tiếp tục đối mặt với làn sóng dịch bệnh lần thứ hai. Sự bùng phát trở lại của dịch Covid-19 đã nhanh chóng khiến tình hình du lịch trong nước có

những diễn biến tiêu cực. Một số địa phương vốn không có ca bệnh hoặc không liên quan đến dịch bệnh cũng bị ảnh hưởng tiêu cực ngay sau khi dịch tái bùng phát. Các DN du lịch chưa kịp phục hồi sau đợt dịch lần 1 lại tiếp tục hứng chịu đợt dịch thứ hai khiến khó khăn càng thêm khó khăn hơn. Các gói kích cầu du lịch gần như bị đóng băng do số lượng khách hủy tour tăng đột ngột, trong khi ngành du lịch đã đi qua mùa cao điểm nội địa. Theo Tổng cục Thống kê, khách quốc tế đến nước ta trong tháng 11/2020 đạt 17,7 nghìn lượt người, giảm 99% so với cùng kỳ năm trước. Tính chung 11 tháng năm 2020, khách quốc tế đến nước ta đạt 3,8 triệu lượt người, giảm 76,6% so với cùng kỳ năm trước. Ví thế, theo nhiều chuyên gia, thiệt hại của ngành du lịch do Covid-19 gây ra rất khó đo đếm và chắc chắn vượt hơn nhiều con số 7 tỉ USD như dự báo của Tổng cục Du lịch.

Giải pháp phục hồi du lịch sau đại dịch

Trong bối cảnh du lịch quốc tế dự kiến phải tới năm 2023 mới trở lại bình thường và việc triển khai mô hình “hành lang du lịch” giữa các nước trên thế giới và trong khu vực còn hạn chế về quy mô và tình hình dịch bệnh vẫn diễn biến phức tạp, thì du lịch nội địa có thể coi là “chìa khóa” cho sự phục hồi của du lịch Việt Nam. Theo đó, thời gian qua, du lịch nội địa đã xác định được rõ vị trí trọng tâm để giúp các DN cầm cự, chống chọi và vượt qua khó khăn.

Để thúc đẩy du lịch nội địa phát triển trong giai đoạn “bình thường mới”, Việt Nam cần tiếp tục triển khai hiệu quả công tác phòng chống

dịch Covid-19. Cùng với đó, tiếp tục duy trì chính sách hỗ trợ DN du lịch; miễn giảm các khoản đóng góp bảo hiểm y tế và xã hội. Các tổ chức tín dụng cũng cần có chính sách hỗ trợ DN du lịch qua các hoạt động cơ cấu lại thời hạn trả nợ, miễn, giảm lãi vay các khoản nợ hiện hữu, giảm lãi vay các khoản vay mới, miễn giảm các loại phí.

Đặc biệt, Việt Nam cần tiếp tục đổi mới các sản phẩm du lịch và nâng cao chất lượng dịch vụ; mở rộng đối tượng khách hàng mục tiêu, đảm bảo cân bằng giữa thương mại, dịch vụ và bảo tồn văn hóa, thiên nhiên. Song song với đó, phát triển mạnh các sản phẩm du lịch vốn là lợi thế của Việt Nam như nghỉ dưỡng biển, du lịch văn hóa, ẩm thực, du lịch cộng đồng, du lịch sinh thái. Toàn ngành du lịch cũng cần tăng cường tuyên truyền các thông điệp “Du lịch Việt Nam an toàn, hấp dẫn”, “Người Việt Nam đi du lịch Việt Nam”... tập trung vào các tiêu chí sức khỏe, an toàn, các điểm đến gần nhà và chuyến đi ngắn ngày với chi phí hợp lý và an toàn. Cùng với đó, thúc đẩy thí điểm mô hình kinh tế ban đêm tại các TP trung tâm để gia tăng sức hấp dẫn về sản phẩm, dịch vụ du lịch, cũng như thúc đẩy chi tiêu của du khách.

Một yêu cầu nữa là cần đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin, chuyên đổi số trong xúc tiến quảng bá sản phẩm du lịch, phát huy sức mạnh của truyền thông và tăng cường quảng bá trên mạng xã hội. Triển khai ứng dụng rộng rãi công nghệ trong thanh toán dịch vụ du lịch hướng tới giảm thiểu thanh toán bằng tiền mặt, hướng dẫn khuyến khích khách du lịch sử dụng các hình thức thanh toán điện tử trên các thiết bị thông minh, sử dụng công nghệ tự động hóa cung cấp các dịch vụ cho du khách. Chú trọng đào tạo nguồn nhân lực du lịch, chuẩn bị sẵn sàng để phục vụ du khách.

Dù dịch bệnh vẫn đang diễn biến phức tạp, nhưng việc bào chế và tiêm vaccine phòng chống dịch bệnh Covid-19 trên thế giới hiện

Ảnh: BDL

nay đang tiến triển theo chiều hướng tích cực và bước đầu thu được những kết quả rất khả quan. Đây có thể coi là một tín hiệu tốt cho sự hồi sinh của du lịch quốc tế nếu như “Hộ chiếu vaccine” được chính thức chấp thuận. Và nếu Việt Nam sớm triển khai chính sách hộ chiếu vaccine, sẽ tạo ra thế mạnh cho sự an toàn của ngành du lịch. Bên cạnh đó, chính sách hộ chiếu vaccine cũng góp phần kịp thời khôi phục các hoạt động vận chuyển hàng không, mặt đất và dịch vụ hỗ trợ khác để cứu vãn tình trạng mất việc làm và thiếu nhân sự trong ngành du lịch, dịch vụ, đảm bảo hoàn thành mục tiêu kép vừa phòng chống dịch bệnh vừa phát triển kinh tế xã hội mà Chính phủ đã đề ra, khẳng định vị thế của Việt Nam trên trường quốc tế.

Tuy nhiên, cũng cần phải nhìn nhận vẫn còn không ít thách thức đặt ra về tính khả thi của chính sách hộ chiếu vaccine. Hiệu quả và mức độ phòng ngừa của từng loại vaccine hiện mới chỉ được công bố bởi các hãng dược phẩm, mà chưa có sự kiểm chứng chính thức. Tác dụng phụ như dị ứng, sốc phản vệ, hiện tượng đông máu, tử vong, nhiễm bệnh sau tiêm, tái nhiễm bệnh và kháng tiêm... của một số trường hợp cũng là những rào cản đối với quyết định đi du lịch của khách quốc tế. Vì vậy, để thực hiện chính sách hộ chiếu vaccine hiệu quả, Việt Nam cần xây dựng các

phương án, điều kiện, giải pháp kỹ thuật, cơ sở vật chất, nhân sự cho các trung tâm vaccine; tiến hành xét nghiệm, tiêm chủng Covid-19 trên diện rộng. Tổ chức tuyên truyền phổ biến rộng rãi trên các phương tiện thông tin đại chúng tới các cấp, các ngành và cộng đồng, nhằm nhất quán thực hiện chính sách hộ chiếu vaccine Covid-19, tránh những rào cản về tâm lý xã hội.

Ngoài việc triển khai chính sách hộ chiếu vaccine, để phục hồi du lịch quốc tế, Việt Nam cần cơ cấu lại thị trường; tăng tần suất, mở thêm đường bay đến các thị trường quốc tế, miễn thị thực, miễn giảm phí thị thực nhập cảnh. Mặt khác, để khách du lịch quốc tế đến Việt Nam thuận lợi sau Covid, cần tạo ấn tượng về điểm đến an toàn từ khách sạn, đến quy trình thủ tục. Đồng thời, mở rộng liên kết hợp tác quốc tế về du lịch để tăng cường hội nhập và thu hút du khách đến Việt Nam.

Hiện tại, các nhà nghiên cứu về du lịch đang đưa ra rất nhiều giải pháp phục hồi cho du lịch thế giới nói chung và Việt Nam nói riêng trong năm 2021 này. Tuy nhiên, mọi thứ vẫn phải phụ thuộc vào diễn biến của tình hình dịch bệnh những tháng tiếp theo. Theo đó, du lịch Việt Nam cần chuẩn bị những bước đi phù hợp, tập trung nguồn lực vào khôi phục và phát triển thị trường nội địa để làm điểm tựa cất cánh khi dịch bệnh kết thúc ■